

การศึกษาและสาธิตการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกเป็นแถบพืชอนุรักษ์ ดินและน้ำ

กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทคัดย่อ

หญ้าแฝกเป็นพืชที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่ลาดชันที่ไม่มีต้นพืชหรือวัสดุปลูกคลุมดิน การใช้หญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำทำได้หลายวิธี หนึ่งในวิธีนั้นคือการปลูกหญ้าแฝกเป็นแถบเพื่อการยึดดินและเป็นกำแพงพืชที่ช่วยลดการชะล้างของหน้าดิน พันธุ์หญ้าแฝกที่มีการแนะนำโดยกรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เกษตรกรใช้เพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีหลายสายพันธุ์ ซึ่งแต่ละสายพันธุ์มีลักษณะของการเจริญเติบโตและประสิทธิภาพในการใช้ประโยชน์แตกต่างกันไปในรายละเอียด กลุ่มงานศึกษาและพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้ศึกษาหญ้าแฝกจำนวน 6 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์พระราชทาน สายพันธุ์ศรีลังกา สายพันธุ์ญี่ปุ่น สายพันธุ์แม่ลาน้อย สายพันธุ์สุราษฎร์ธานี และ สายพันธุ์แม่เตี๊ยะ ในลักษณะของการปลูกเป็นแถบหญ้าแฝกวางความลาดชันของพื้นที่

การทดสอบพบว่าต้นหญ้าแฝกของทุกสายพันธุ์เจริญเติบโตดี สามารถแตกกอเป็นแถบชิดติดกันได้ ตั้งแต่ในปีแรกของการปลูกเมื่อใช้ระยะห่างระหว่างต้นหญ้าแฝก 10 เซนติเมตร หลังจากติดตามประสิทธิภาพของหญ้าแฝกทั้ง 6 สายพันธุ์เป็นเวลา 2 ปีติดต่อกันรายงานได้ว่าสายพันธุ์ศรีลังกาและสายพันธุ์ญี่ปุ่นมีการแสดงออกด้านการเจริญเติบโตดีที่สุด ใน 6 สายพันธุ์ที่ทดสอบในครั้งนี้ ส่วนสายพันธุ์ที่มีการแสดงออกปานกลาง คือ สายพันธุ์พระราชทาน สายพันธุ์สุราษฎร์ธานี และ สายพันธุ์แม่ลาน้อย ส่วนสายพันธุ์แม่เตี๊ยะมีการแสดงออกด้อยกว่าสายพันธุ์อื่น ๆ ทั้งนี้แถบหญ้าแฝกในพื้นที่ทดสอบมีการเจริญเติบโตดี จึงได้รักษาแปลงทดสอบดังกล่าวนี้ให้เป็นแปลงสาธิตการใช้ประโยชน์หญ้าแฝกในการเป็นแถบพืชอนุรักษ์ดินและน้ำเพื่อเผยแพร่ความรู้ให้กับเกษตรกรและบุคคลทั่วไปต่อไป